ထက် (HTET OFFICIAL) • RESEARCH MONOGRAPH

လူမှုဗေဒနှင့် ဂျန်ဒါသိအိုရီ

Gender သည် လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ တည်ဆောက်မှုတစ်ခုလား။

စာရေးသူ: ထက်မြတ်ကေရီ | **ရက်စွဲ:** 2026-01-20 | **တရားဝင် သုတေသန စာတမ်း (Official Full Version PDF)**

Sociological Monograph (5 Parts, 15 Chapters)

ဂျန်ဒါသည် သဘာဝက ပေးအပ်ထားသော မပြောင်းလဲနိုင်သည့် အရာမဟုတ်ဘဲ လူမှုအသိုက်အဝန်း၊ ဘာသာစကား၊ ဥပဒေနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများက စုပေါင်းပုံဖော်ထားသော တည်ဆောက်ချက် (Social Construct) ဖြစ်ပါသည်။ အောက်ပါ အဓိက အပိုင်း ၅ ပိုင်းဖြင့် စနစ်တကျ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာထားသည်။

အပိုင်း (၁) - ဇီဝလိင် (Sex) နှင့် လူမှုလိင် (Gender) ခွဲခြားမှု သမိုင်း

ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ လိင်သဘာဝ (Biological Sex) နှင့် လူမှုရေးအရ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဂျန်ဒါ (Gender) အကြား ကွာဟချက်ကို ခေတ်သစ် လူမှုဗေဒပညာရှင်များက စနစ်တကျ ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြသည် (West & Zimmerman, 1987)။ အနောက်တိုင်း ဆေးပညာနှင့် လူမှုသိပ္ပံသမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဤခွဲခြားမှုကို အခြေခံ၍ လူသားတို့၏ အခန်းကဏ္ဍများကို ပုံစံသွန်းခတ်ခဲ့ကြသည်။

အပိုင်း (၂) - ကိုလိုနီခေတ် ဥပဒေများနှင့် ကျား/မ ဘောင်တင်းကျပ်လာခြင်း

မြန်မာ့သမိုင်းတွင် ရိုးရာအရ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကွဲပြားမှုများကို လက်ခံခဲ့ကြသော်လည်း ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ် ရာဇသတ်ကြီး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၇၇ နှင့် ဝိတိုရိယခေတ် ကိုယ်ကျင့်တရား စံနှုန်းများ ဝင်ရောက်လာပြီးနောက် ကျား/မ ဘောင်တင်းကျပ်မှုများ စတင်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

အပိုင်း (၃) - အပြုအမူဆိုင်ရာ ထပ်ခါတလဲလဲ ဖော်ကျူးမှုများ (Performativity)

ဂျန်ဒါသည် အတွင်းသန္တာန်၌ အလိုအလျောက် တည်ရှိနေသော အရာမဟုတ်ဘဲ၊ လူဘောင်၏ မျှော်လင့်ချက်များနှင့်အညီ နေ့စဉ် ပြုမူပြောဆို ဆင်မြန်းနေရသော ပြယုဂ်ဖြစ်ကြောင်း Judith Lorber (Lorber, 1994) က ထောက်ပြခဲ့သည်။

အပိုင်း (၄) - အာဏာ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ခန္ဓာကိုယ်စည်းကမ်းသတ်မှတ်မှုများ

ကျောင်းများ၊ ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နိုင်ငံတော်အာဏာစက်များသည် နိုင်ငံသားတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်၊ အဝတ်အစားနှင့် လိင်စိတ်တိမ်းညွတ်မှုများကို စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်ရန် ဂျန်ဒါစည်းမျဉ်းများကို ကိရိယာသဖွယ် အသုံးချကြသည်။

အပိုင်း (၅) - စံနှစ်ထပ်ကို ကျော်လွန်သော လွတ်မြောက်ရေး ဒဿန

အနာဂတ်ဒီမိုကရေစီ လူဘောင်တွင် မည်သူမျှ မိမိ၏ ဂျန်ဒါဝိသေသကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမခံရစေဘဲ လူသားတိုင်း တန်းတူညီမျှစွာ ရှင်သန်နိုင်ရေးအတွက် ကျား/မ စံနှစ်ထပ်စနစ်ကို အမြစ်ပြတ် တော်လှန်ရမည်ဖြစ်သည် (Htet, 2026)။

© 2026 Htet Myat Ekri (ထက်). All Rights Reserved.

Official Portal: https://htetofficial.github.io | Emails: htethtet2025ideahub@gmail.com, htetmyatekri@icloud.com